

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Builderish OÜ
lkpdou@gmail.com
Kase tn 6-8
Järva-Jaani alev, Järva vald,
Järva maakond 73301

09.04.2026 nr 11.3-1/26/1691

OTSUS maksest keeldumise ja toetuse taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise kohta

Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *vahendusasutus*) teeb maksest keeldumise ja toetuse taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse **Builderish OÜ** (edaspidi *toetuse saaja*) projektile nr 20.1.01.25-0981 „**Config**“ (edaspidi *projekt*).

Vahendusasutus tuvastas projekti lõppedes tulemusnäitajate ja lõpparuande kontrollimisel, et toetuse saaja ei ole täitnud makse tegemise eeldusi, mistõttu **loeb mitteabikõlblikuks kuluks 40 984 eurot ning ühtlasi tunnistab toetuse taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks.**

Vahendusasutus otsustab:

1. lugeda projekti „Config“ raames mitte toetatavaks kuluks 40 984,00 eurot, sh toetus 20 492 eurot ja omafinantseering 20 492 eurot.
2. tunnistada toetuse taotluse rahuldamise 03.07.2025 otsus nr 11.3-1/25/3162 kehtetuks tagasiulatavalt alates otsuse jõustumisest.

Otsus koosneb järgmistest osadest: [õiguslikud alused](#), [asjaolud](#), [toetuse saaja selgitused](#), [vahendusasutuse põhjendused](#), [maksest keeldumise ja taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamine](#), [ärakuulamine](#), [vaidlustamine](#), [lisad](#).

ÕIGUSLIKUD ALUSED

- Vabariigi Valitsuse 29.11.2021 määrus nr 108 „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused“ (edaspidi **üldmäärus**);
- kliimaministri 24.10.2023 määrus nr 62 „Ehituse e-hüppe toetuse andmise tingimused ja kord“ (edaspidi **meetme määrus**);
- toetuse rahuldamise otsus 03.07.2025 nr 11.3-1/25/3162 (edaspidi **TRO**).

ASJAOLUD

1. Toetuse saaja on allkirjastatud projekti taotluses märkinud projekti eesmärgiks (lk 8): „Projekti kaugem siht on muuta koduste solar-varjualuste tellimine ja paigaldamine lihtsaks, läbipaistvaks ja digitaalselt juhitavaks, vähendades turul valitsevaid takistusi ning edendades taastuvenergiat ja elektriautode laadimise lahenduste laiemat kasutuselevõttu. Projekt panustab

ehitusvaldkonna digitaliseerimisse, **luues uuendusliku digilahenduse**, mis tõstab sektori tootlikkust ja **on integreeritud e-ehituse platvormiga**.

Eesmärk on luua **tööriist**, mis **automatiseerib** solar-varjualuste tellimise, projekteerimise, dokumenteerimise protsessid, lihtsustades koduomanike jaoks varjualuste soetamist ja aidates kaasa taastuvenergia eesmärkide saavutamisele.“

2. Projekti tulemused (projekti taotlus lk 8) on sõnastatud järgmiselt:

1. Automaatne konfiguratsioonitööriist eramajaomanikele

Tulemus: Valmis on kasutajasõbralik digitaalne tööriist, mis võimaldab lõpptarbijal automaatselt modelleerida, hinnata ja tellida koduseid solar-varjualuseid.

Mõõdik: Tööriista kasutusele võtab vähemalt 100 klienti esimesel aastal pärast valmimist, sh vähemalt 20 edukalt lõpetatud projekti.

2. Protsesside automatiseerimine ja lihtsustamine

Tulemus: Solar-varjualuste **dokumenteermise ja registreermise protsess on integreeritud e-ehituse platvormiga**, vähendades koduomanike koormust dokumentatsiooni kooskõlastamisel.

Mõõdik: Protsessi läbimise aeg väheneb keskmiselt 50% võrreldes praeguse käsitsi tehtava dokumenteermisega.

3. Ehitussektori tootlikkuse tõus

Tulemus: Solar-varjualuste projekteermise ja dokumenteermise automatiseermine vähendab inseneride ja projekteermijate käsitsitööd, võimaldades keskenduda suurema lisandväärtusega tegevustele.

Mõõdik: Automatiseermitud lahenduse kasutamine vähendab projekti realiseermiseks vajalikku insenertöö mahtu 30%.

4. Uue teenuse võimekus turul

Tulemus: Tekib võimalus pakkuda turule uuenduslikku "võtmed kätte" lahendust, kus lõpptarbijale pakutakse mitte ainult toodet, vaid terviklikku projekteermise, paigaldamise ja dokumenteermise teenust.

Mõõdik: Võimekus teenindada vähemalt 100 projekti aastas skaleerides, sealhulgas eksportida lahendust rahvusvahelistele turgudele.

5. Sihtgrupi rahulolu tõus

Tulemus: Koduomanike rahulolu taastuvenergia lahenduste soetamise lihtsuse ja läbipaistvusega suureneb.

Mõõdik: Kasutajate tagasisideküsitlustel rahulolu skoor vähemalt 4,5/5.

3. Projekti taotluses (edaspidi projekti taotlus või toetuse taotlus või taotlus) on toetuse saaja välja toonud põhikomponendid (lk 9), mida projekti raames valminud lahendus hõlmab:

1. Kasutajasõbralik digitaalne platvorm – veebipõhine tööriist, kus lõpptarbijaja saab valida varjualuse tüübi, mõõtmed, lisakomponendid (nt PV-paneelid, EV laadija) ning kohendada lahendust vastavalt oma vajadustele.

2. Automatiseermitud dokumentatsioon ja kooskõlastamine – lahendus on **integreermitud e-ehituse platvormiga**, mis võimaldab varjualuse projekte ja dokumente **automaatselt ette valmistada ning registreermida Ehitisregistris (EHR)**.

3. Indikatiivse hinnapakkumise genereermine – tööriist kuvab automaatselt projektikulud ja ajakava, pakkudes lõpptarbijajale kiiret ja läbipaistvat ülevaadet.

4. "Võtmed kätte" lahendus – tööriista kaudu on **võimalik tellida terviklahendus alates projekteermisest kuni paigalduseni**.

4. Toetuse saaja on projekti elluviimise jaganud kolme etappi (projekti taotlus lk 9-10):

1. etapp: Analüüs ja lahenduse kavandamine (1 kuu):

- Turu ja sihtgrupi analüüs: Kogutakse täiendavat teavet lõpptarbijajate vajaduste ja ootuste kohta. Kaardistatakse olemasolevad kitsaskohad ja võimalused.

- Nõuete määratlemine: Koostatakse täpne tehniline ja funktsionaalne spetsifikatsioon tööriista arendamiseks.

- Tehnilise platvormi kavandamine: Kavandatakse tööriista arhitektuur, sealhulgas **integratsioonid e-ehituse platvormi ja Ehitisregistriga**.

2. etapp: Arendamine ja prototüüpimine (3-4 kuud):

- Platvormi arendus: Arendatakse kasutajasõbralik veebitööriist, mis võimaldab automaatset konfiguratsiooni, dokumenteerimist ja hinnapakkumist.
- **Integratsioon e-ehituse platvormiga: Luuakse ühendus Ehitisregistri ja e-ehituse platvormiga, et automatiseerida dokumenteerimisprotsess.**
- Prototüübi loomine: Valmib tööriista funktsionaalne prototüüp, mis sisaldab peamisi funktsioone (konfiguratsioon, hinnapakkumine, dokumentatsioon).
- Testimine ja veaparandus: Testitakse prototüüpi valitud sihtrühma (10-20 eramajaomanikku) seas ning parandatakse avastatud vead ja kitsaskohad.

3. etapp: Testimine ja turule toomine (1-2 kuud):

- Pilootprojektid: Viidi läbi testprojektid, mille käigus sihtrühm kasutab tööriista oma varjualuste projekteerimiseks ja tellimiseks.
- Tagasiside kogumine ja arendustegevus: Kasutajate tagasiside põhjal tehakse lõplikud täiustused tööriista funktsionaalsuses ja kasutajaliideses.
- Turundus ja lansseerimine: Valmistatakse ette ja viiakse läbi lahenduse turunduskampaania, sealhulgas tutvustused ehitus- ja taastuvenergia valdkonna messidel ning veebiplatvormidel.
- Platvormi lansseerimine: **Tööriist on kättesaadav lõpptarbijatele ja valmis laiemaks kasutuselevõtuks.**

5. Projekti taotluses on toetuse saaja kirjeldanud seose e-ehituse platvormiga (lk 11-12): „Käesoleva projekti raames arendatav lahendus on tihedalt **seotud e-ehituse platvormiga ning kasutab selle võimalusi**, et lihtsustada koduste solar-varjualuste projekteerimist, dokumenteerimist ja registreerimist. Platvormi integratsioon aitab vähendada bürokraatiat, kiirendada protsesse ja tagada lahenduse vastavuse kehtivatele nõuetele.“ Lisaks on konkreetselt öeldud, et projekti käigus luuakse otsene liides e-ehituse platvormiga, et võimaldada varjualuse automaatset dokumenteerimist ja registreerimist Ehitisregistris ja kuidas toimub lahenduse kasutamine e-ehituse platvormil.

6. Projekti taotluses lk 16-17 on toodud tegevuste täpsustus:

1. Kasutajaliidese ja prototüübi funktsionaalsuste arendamine

Kasutajaliidese arendus:

- Kujundatakse kasutajasõbralik ja intuitiivne liides, mis võimaldab lõpptarbijal lihtsalt sisestada aadress ning valida sobiva konfiguratsiooniga varjualune (asukoht, mõõtmed, lisafunktsioonid) ning saada automaatne hinnapakkumine.
- Disainitakse kasutajaliides selliselt, et see toetab lõppkasutajate (koduomanike) minimaalseid tehnilisi teadmisi.

Funktsionaalsuste arendus:

- Arendatakse hinnakalkulatsiooni funktsioon, mis suudab reaajas arvutada projekti maksumuse, võttes arvesse materjalide hinda, tööjõukulu ja paigaldusaega.
- Integreeritakse algne materjalide kalkulatsiooni moodul, mis ühendub tarnijate andmebaasidega, et pakkuda kasutajale täpset hinnainfot.
- Lisatakse funktsioon, mis **genereerib automaatselt vajalikke tehnilisi dokumente** (nt projekti joonised ja spetsifikatsioonid).

2. Andmete ja süsteemide integreerimine

E-ehituse platvormiga liidestamine:

- Arendatakse liides, mis **võimaldab projekti dokumente ja andmeid automaatselt saata Ehitisregistrisse (EHR)**, tagades nende vastavuse kehtivatele nõuetele.
- Lisatakse mehhanism, mis **kontrollib automaatselt, kas projekt vastab kohalike omavalitsuste ja riiklikele regulatsioonidele.**

Pilvetehnoloogia kasutamine:

- Rakendatakse pilvepõhiseid andmeladustamise lahendusi, et tagada kiire ja skaleeritav andmete haldamine.
- Tugevdatakse andmete turvalisust vastavalt GDPR-i ja muudele privaatsusnõuetele.

3. Testimine ja veaparandused

Pilootkasutajate kaasamine:

- *Prototüüpi testitakse väikese grupi pilootkasutajatega, kuhu kuuluvad eramajaomanikud, varjualuste paigaldajad ja kohalike omavalitsuste esindajad.*
- *Testimisel hinnatakse:*
  - *Platvormi funktsionaalsust ja täpsust.*
  - *Kasutusmugavust lõppkasutajate jaoks.*
  - *Süsteemi töökindlust ja vigade esinemist.*

Tagasiside kogumine ja analüüs:

- *Kogutud tagasiside põhjal täiustatakse kasutajaliidest, parandatakse funktsionaalsuste kitsaskohti ja lisatakse kasutajate soovitud täiendused.*

Veaparandused:

- *Eemaldatakse kõik tuvastatud vead ja parandatakse süsteemi stabiilsus enne platvormi ametlikku lansseerimist.*

7. Projekti lühikokkuvõtte avalikkusele (projekti taotlus lk 14) on välja toodud järgmist: „Projekt loob innovatiivse veebipõhise platvormi, mis võimaldab lihtsalt ja kiiresti konfigureerida, hinnata ja tellida koduseid solar-varjualuseid koos päikesepaneelide ja elektriautolaadijatega. Lahendus automatiseerib projekteerimis- ja dokumenteerimisprotsessid, sealhulgas **integratsiooni e-ehituse platvormiga**, vähendades oluliselt bürokraatiat ja ajakulu. **Platvorm on avatud ja kättesaadav kõigile**, aidates edendada taastuvenergia kasutuselevõttu ja ehitusvaldkonna digitaliseerimist.“

8. Projekti taotluse eelarve koostamisel on aluseks võetud Gramet Desing OÜ pakkumus, millest nähtub, et üheks hinna kujunemise komponendiks on prototüübi põhifunktsioonide arendamine, sh dokumentatsiooni automaatne genereerimine: koostab ja struktureerib dokumentatsiooni ehitusregistrisse esitamiseks. Kogu arendustöö tulemuseks on töötav prototüüp, mis sisaldab toimivat kasutajaliidest ja põhifunktsioone, võimaldab automatiseerida solar-varjualuste projekteerimise ja hinnakalkulatsiooni protsessi ning on integreeritud e-ehituse platvormiga ja vastab ehitusregistri nõuetele.

9. Toetuse saaja esitas vahendusasutusele 23.12.2025 lõpparuande ja 29.12.2025 kuludokumendi nr 1, milles on kajastatud ühekordse makse alusel hüvitatava projekti valmimise kulu summas 40 984 eurot (käibemaksuta).

10. TRO punkti 8 kohaselt makstakse toetust vastavalt meetme määruse § 23 lõikele 3 üldmääruse § 9 lg 3 punktis 2 nimetatud viisil ühekordse maksena pärast aruande kinnitamist, lähtudes TRO-s sätestatud tingimustest ja korrast. Makse teostatakse eeldusel, et makse aluseks olnud tegevus on ellu viidud ja TRO-s kokkulepitud tingimused on täidetud ja tõendatud.

11. Meetme määruse § 23 lg 4 punktide 1 ja 2 kohaselt teostatakse makse eeldusel, et makse aluseks olnud tegevused on ellu viidud ja toetuse rahuldamise otsuses kokkulepitud tingimused on täidetud ja tõendatud. TRO punkti 9.1 alusel makstakse makse summas 20 492,00 eurot välja peale projektis kirjeldatud tegevuse ellu viimist (rakenduse arendus, mis automatiseerib solar-varjualuste tellimise, projekteerimise, dokumenteerimise protsessid, lihtsustades koduomanike jaoks varjualuste soetamist ja aidates kaasa taastuvenergia eesmärkide saavutamisele). Makse aluseks olev tulemus on toimiv ja testitud prototüüp, mida tõendab videodemo keskkonnast.

12. Lõpparuandest ja toetuse saaja esitatud videodemost nähtub, et valminud lahendus ei ole integreeritud e-ehituse platvormiga. Lõpparuandes on toetuse saaja välja toonud järgmist: *EHR api ei ole avalik api, peab lepingu sõlmima, mis antud faasis ei ole mõistlik. EHR (Ehitisregister) integratsioon X-tee kaudu ehituslubade kontrolliks ei ole antud faasis mõistlik, kuna eeldab lepingut. Katastriandmed päritakse Maa-ameti WFS teenusest, mitte ETAK-ist. Kahjuks EHR-i otse üleslaadimist ei saa automaatselt teha, kuna:*

- *EHR on riiklik süsteem - vajab ametlikku API-ligipääsu kokkulepet Ehitisregistriga.*
- *Autentimine - nõuab ID-kaardi/Mobiil-ID autentimist läbi eesti.ee.*
- *API pole avalik - EHR ei paku avalikku REST API-t dokumentide üleslaadimiseks.*

Tehnilised integratsioonid ja toimima saamine vajalike 3rd party osapooltega nt. Vabakasutuse API-d ei ole Eestis piisavalt levinud, andmete vabakasutamine ja tehniliste lahenduste ehitamine nende peale võiks olla Eestis oluliselt parem.

- *EHR ei ole täna mõistlikult integreeritav MVP-s (ei päringud ega üleslaadimine);*
- *X-tee kaudu EHR = leping + audit + identiteedihaldus -> enterprise projekt.*

Praktiline tõde: Isegi paljud professionaalsed projekteerijad ei kasuta EHR API-t, vaid:

- *laevad dokumendid käsitsi*
- *kasutavad EHR-i UI-d*
- *MVP-s täiesti ebamõistlik.*

„EHR-i ei saa automaatselt üles laadida“ põhjused:

- *ametlik menetlus*
- *isikuline vastutus*
- *tugev autentimine (ID-kaart / Mobiil-ID)*
- *allkirjastamine*

Riik ei taha, et: keegi “kolmas osapool” esitaks sinu nimel dokumente ilma selge volituseta.

See ei ole tehniline piirang – see on õiguslik disain.

Millal EHR integratsioon ÜLDSE muutub mõistlikuks?

Reaalselt ainult siis, kui:

- *sul on B2B klient (nt omavalitsus, suur projekteerija)*
- *kes ütleb: “me tahame, et see oleks EHR-iga ühendatud”*
- *ja on valmis selle eest maksma.*

Maa-ameti In-ADS gazetteer API ei tagasta tegelikke piire. Selle API kaudu ei saa tegelikke katastriüksuse piire.

13. Toetuse saaja andis projekti lõpparuandes hinnangu tegevuste elluviimisele:

- *„EHR api ei ole avalik api, peab lepingu sõlmima, mis antud faasis ei ole mõistlik.*
- *EHR (Ehitisregister) integratsioon X-tee kaudu ehituslubade kontrolliks ei ole antud faasis mõistlik, kuna eeldab lepingut.*
- *Katastriandmed päritakse Maa-ameti WFS teenusest, mitte ETAK-ist.*
- *Kahjuks EHR-i otse üleslaadimist ei saa automaatselt teha, kuna:*
  - *EHR on riiklik süsteem - vajab ametlikku API-ligipääsu kokkulepet Ehitisregistriga.*
  - *Autentimine - nõuab ID-kaardi/Mobiil-ID autentimist läbi eesti.ee.*
  - *API pole avalik - EHR ei paku avalikku REST API-t dokumentide üleslaadimiseks.“*

14. Toetuse saaja kirjeldas projekti lõpparuandes märkimisväärsed probleeme:

Tehnilised integratsioonid ja toimima saamine vajalike 3rd party osapooltega nt. Vabakasutuse API-d ei ole Eestis piisavalt levinud, andmete vabakasutamine ja tehniliste lahenduste ehitamine nende peale võiks olla Eestis oluliselt parem.

- *EHR ei ole täna mõistlikult integreeritav MVP-s (ei päringud ega üleslaadimine);*
- *X-tee kaudu EHR = leping + audit + identiteedihaldus -> enterprise projekt.*

Praktiline tõde: Isegi paljud professionaalsed projekteerijad ei kasuta EHR API-t, vaid:

- *laevad dokumendid käsitsi*
- *kasutavad EHR-i UI-d*
- *MVP-s täiesti ebamõistlik.*

„EHR-i ei saa automaatselt üles laadida“ põhjused:

- *ametlik menetlus*
- *isikuline vastutus*
- *tugev autentimine (ID-kaart / Mobiil-ID)*
- *allkirjastamine*

Riik ei taha, et: keegi “kolmas osapool” esitaks sinu nimel dokumente ilma selge volituseta.

See ei ole tehniline piirang – see on õiguslik disain.

Millal EHR integratsioon ÜLDSE muutub mõistlikuks?

Reaalselt ainult siis, kui:

- *sul on B2B klient (nt omavalitsus, suur projekteerija)*
- *kes ütleb: "me tahame, et see oleks EHR-iga ühendatud"*
- *ja on valmis selle eest maksuma.*

Maa-ameti In-ADS gazetteer API ei tagasta tegelikke piire. Selle API kaudu ei saa tegelikke katastriüksuse piire.

15. Videodemos ütleb toetuse saaja, et solar-varjualuse tellimise protsessi taheti automatiseerida, st et päringuga tuvastatakse läbi registreeritud, mis on konkreetsetel krundil paigaldamise tingimused ja omavalitsuse nõuded. Selleks loodi veebipõhine rakendus. Toetuse saaja sõnul see ei hiilga väga suure sisuga, vaid annab kätte üldise info. Toetuse saaja selgitus: „Projekti olemus on see, et klient sisestab oma aadressi, see järel süsteem tuvastab aadressi ja paigutab vaikimisi krundile varjualusele ja süsteem püüab rakendada Maa-ameti ja Ehitisregistri andmepäringuid ja tuvastada kui suur on krundi pind, kui palju on täis ehitatud ja milline on see maht mida võib ehitusseadustiku või detailplaneeringu mõistes täis ehitada.“ Toetuse saaja tunnistab videodemos, et andmed, mida kuvatakse, ei ole korrektsed (kuvatakse hüpoteetiline krundipiir, mis ei ole täpne, sest andmeid ei saadud õigetest allikatest).

16. Videodemos selgitab toetuse saaja, et kasutaja kinnitab aadressi ja liigub konfiguratsioonisse, kus süsteem kuvab erinevaid varjualuse variante koos mõõtmetega, ja klient peab hindama, kas varjualune mahub tema krundile. Juurde saab tellida päikesekatuse paneele, saab valida varjualusele nt seina, värvi, valguse, elektriautolaadija, akud, pistikupesad, vihamveesüsteemi ja lisaks valida erinevad teenused (paigaldus, tarne lisakindlustus, projekteerimine ja seadustamine). Seejärel tuleb sisestada enda andmed ja siis klient esitab päringu. Seejärel peaks pakkuja pakumuse kinnitama vastavalt asukohale vms.

17. Edasine on videodemos kajastatud plaanina, mis ei teostunud. Toetuse saaja sõnul peaks edasi toimuma seadustamise osa, milles päringu teinud kliendile peaks süsteem kuvama, kas ta saab oma krundile soovitud varjualust rajada või mitte. Kui seadustaja selle päringu avab, siis süsteem peaks kuvama info (mis tegelikult võiks Ehitisregistrist ja Maa-ametist automaatselt tuvastada, et kas tegelikult saab sinna varjualuse rajada või mitte). Süsteem tuvastab katastrihoone ja varjualuse perspektiivse asukoha. Toetuse saaja kirjeldab, et loogika seisneb selles, et projekteerija lisab vajaliku projekti dokumentatsiooni ja siis konkreetsest nupust genereeritakse EHR-i minev raport, mis liigub progressi, kus ühe nupu vajutusega kogu projekti sisu laetakse automaatselt EHR-i üles vastavatele väljadele. Ehk siis projekti kooskõlastaja ei peaks EHR-i sisse logima ja seda tehtaks mingi agendina. Seeläbi oleks kogu projekti loomine ja seadustamine automatiseeritud.

18. Vahendusasutus kontrollis keskkonnas (veebilink: canopies.me) lahenduse toimimist ja tõi välja, et solar-varjualuse tellimisel, sisestades kinnistu aadressi tuleb kohe teavitada, et katastri andmed pole hetkel kättesaadavad, mis tähendab, et kasutatav lahendus ei saa andmeid õigetest allikatest (seda väitis toetuse saaja oma videodemos ka ise) ja keskkonnas kajastuvad sisestatud kinnistu kohta ebaõiged andmed. Varjualuse projekti andmed ei liigu ka EHR-i (mis asub e-ehituse platvormil). Seega, liides, mis peaks võimaldama andmete liikumist EHR-i, e-ehituse platvormi ja valminud süsteemi vahel on välja arendamata, st ei võimalda varjualuse projekti dokumente ja andmeid automaatselt saata EHR-i, tagades nende vastavuse kehtivatele nõuetele. Lahendus ei ole integreeritud e-ehituse platvormiga.

19. Seega on toetuse saaja projekti käigus muutnud projekti tegevusi, jättes ära lahenduse integreerimise e-ehituse platvormiga, mis meetme määruse alusel ei olnud lubatud, kuivõrd meetme määrus § 20 lg 2 alusel ei ole lubatud muuta projekti eesmärki, toetatavat tegevust ning maksete arvu ja suurusi. Antud keeld on välja toodu ka TRO punktis 12. Samuti ei ole täidetud makse teostamise eeldused, s.o TRO punkti 9.1 ja meetme määrus § 23 lg 4 punkte 1 ja 2. Projekti raames planeeritud tegevused ei ole lubatud ulatuses ellu viidud, mistõttu valminud projekt ei vasta taotluse rahuldamise otsuses kokkulepitud tingimustele ja ei ole tõendatud.

TOETUSE SAAJA SELGITUSED

20. Vahendusasutus palus 14.01.2026 toetuse saajal välja tuua projekti taotluses iga täpsemalt kirjeldatud tegevuse kohta, mis saadi valmis, mis jäi tegemata ja kui suures mahus jäi tegemata. Toetuse saaja esitas vahendusasutusele vastuse 16.01.2026 ja lisas 26.01.2026 omapoolsed kommentaarid.

21. Kuna toetuse saaja vastused ja kommentaarid on väga mahukad, ei ole neid otsuse eelnõus eraldi esitatud. Need on lisatud eelnõule Lisa 1 ja Lisa 2 kujul. Vahendusasutus põhjendab oma seisukohti järgmistes punktides.

VAHENDUSASUTUSE PÕHJENDUSED

22. Vastavalt meetme määruse § 2 lõikele 5 lähtutakse toetuse taotlemisel, andmisel ja kasutamisel üldmäärusest. Vastavalt üldmääruse § 9 lõikele 3 on toetuse maksmiseks ette nähtud kolm viisi: 1) tekkinud ja tasutud kulude alusel, 2) kokkulepitud tingimuste täitmise alusel või 3) põhjendatud juhul osaliselt ettemaksena.

23. Meetme määruse § 23 lõike 3 kohaselt makstakse ehituse e-hüppe toetust üldmääruse § 9 lg 3 punkti 2 nimetatud viisil, st kokkulepitud tingimuste täitmise alusel. Meetme määruse § 23 lõike 4 kohaselt on makse tegemise eelduseks, et makse aluseks olnud tegevused on ellu viidud ja TRO-s kokkulepitud tingimused on täidetud ja tõendatud. See tähendab, et taotleja esitab projekti taotluses tegevused, mida ta soovib toetusega ellu viia, ning koostab toetatavate tegevuste detailse eelarve (meetme määruse § 11 punktid 2, 5 ja 6). Esitatud taotlust hindavad eksperdid vastavalt meetme määruse §-s 16 sätestatud tingimustele. Kui eksperdid annavad projekti taotlusele positiivse hinnangu ja taotlusvooru eelarve võimaldab taotlust rahuldada, teeb vahendusasutus taotluse rahuldamise otsuse.

24. Taotluse rahuldamise otsuses sätestatakse tingimused, mille täitmisel makstakse toetust välja. Kui toetuse saaja täidab kõik otsuses kokkulepitud tingimused, sh viib ellu projekti taotluses lubatud tegevused, mille alusel koostati projekti eelarve ja määrati toetuse suurus ning saavutab seatud tulemused, siis makstakse toetus välja. Siinjuures on oluline välja tuua, et vahendusasutus ei kontrolli projekti tegelikku maksumust, vaid oluline on see, et kokkulepitud tegevused oleksid ellu viidud ja tulemused saavutatud.

25. TRO punkti 11 kohaselt on toetuse saaja kohustatud projekti elluviimisel järgima üldmääruses, meetme määruses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud ning punkti 11.1 kohaselt kasutama toetust vastavuses TRO-ga.

26. Meetme määruse § 25 punkti 3 järgi on toetuse saaja kohustatud saavutama projekti tulemused TRO-s sätestatud tähtpäevaks. Projekti tulemused peab toetuse saaja saavutama projekti abikõlblikkuse perioodi lõpuks, s.o 31.12.2025.

27. TRO punkt 11.8 ja meetme määruse § 25 punkt 11 sätestab toetuse saaja kohustuse viivitamata kirjalikult teavitama vahendusasutust asjaoludest, mis vältimatult või suure tõenäosusega takistavad projekti ettenähtud tulemuste saavutamist.

28. TRO punkti 12 ja meetme määruse § 20 lõike 2 kohaselt ei ole lubatud muuta projekti eesmärki, toetatavat tegevust ning maksete arvu ja suurusi.

29. Meetme määruse § 23 lõige 4 sätestab makse teostamise eeldused, mille punkti 1 kohaselt makse aluseks olnud tegevused on ellu viidud ja punkti 2 kohaselt TRO-s kokkulepitud tingimused on täidetud ja tõendatud.

30. TRO punkti 6 järgi projekti tegevused viiakse ellu taotluse lehel „Tegevused“ toodud ajakava alusel ja punkti 7 alusel on tulemusnäitajaks, millesse toetuse andmisega panustatakse, lõpetatud projektide arv sihttasemega 1.
31. TRO punkti 9.1 alusel makse summas 20 492,00 eurot makstakse välja peale projektis kirjeldatud tegevuse ellu viimist (rakenduse arendus, mis automatiseerib solar-varjualuste tellimise, projekteerimise, dokumenteerimise protsessid, lihtsustades koduomanike jaoks varjualuste soetamist ja aidates kaasa taastuenergia eesmärkide saavutamisele). Makse aluseks olev tulemus on toimiv ja testitud prototüüp, mida tõendab videodemo keskkonnas.
32. Toetuse saaja esitas projekti lõpparuande 23.12.2025, lõppversioon 29.12.2025. Lõpparuandele on lisatud videodemo, milles nähtub valminud lahenduse tutvustus. Videodemos toetuse saaja tunnistab, et valminud lahenduse ja Ehitusregistri vahel andmevahetust ei toimu.
33. Toetuse saaja hinnangul integratsiooni loomine praeguses faasis ei ole mõistlik, sest nii EHR-i API (mis ei ole avalik) kasutamine kui ka EHRi integratsioon X-tee kaudu ehituslubade kontrolliks eeldavad lepingu sõlmimist. Katastriandmed saadakse Maa-ameti WFS teenusest, mitte ETAK-ist. Dokumentide automaatset üleslaadimist otse EHR-i ei saa teha, sest vajalik on ametlik API-ligipääsu kokkulepe Ehitusregistriga, autentimine ID-kaardi või Mobiil-ID-ga eesti.ee kaudu ja EHR ei paku avalikku REST API-t dokumentide üleslaadimiseks.
34. Toetuse saaja on projekti lõpparuandes märkimisväärseltks probleemideks märkinud tehnilised integratsioonid ja toimima saamine vajalike kolmandate osapooltega. Tuues välja, et vabakasutuse API-d ei ole Eestis piisavalt levinud ja riik ei taha, et keegi “kolmas osapool” esitaks kellegi teise nimel dokumente ilma selge volitusega. Toetuse saaja tõdeb, et EHR-i integratsioon muutub mõistlikuks siis, kui on olemas B2B klient (nt omavalitsus, suur projekteerija), kes annab mõista, et peab olema ühendus EHRiga ja on nõus ka selle eest maksma. Lisades veel põhjused, miks ei saa EHR-i automaatselt üles laadida: ametlik menetlus, isikuline vastutus, tugev autentimine ja allkirjastamine.
35. Videodemos selgitab toetuse saaja, et eesmärk oli luua veebipõhine rakendus, mis automatiseeriks solar-varjualuse tellimise protsessi. Projekti mõte oli, et peale krundi aadressi sisestamist süsteem tuvastab aadressi ja paigutab vaikimisi krundile varjualuse ning süsteem rakendab Maa-ameti ja Ehitusregistri andmepäringud tuvastades krundi pindala, kui palju on täis ehitatud ja kui palju võib ehitusseadustiku või detailplaneeringu mõistes täis ehitada. Toetuse saaja tunnistab, et rakendus kuvab ebatäpseid andmeid ning ei paku sisuliselt väga põhjalikku infot, vaid üldise ülevaate. Pärast aadressi kinnitamist liigub kasutaja konfiguraatorisse, kus saab valida erinevaid varjualuse lahendusi ja lisa (nt päikesepaneelid, seinad, värvitoon, valgustus, laadijad, akud, vihmaveesüsteem). Lisaks saab valida erinevaid teenuseid nagu paigaldus, tarne lisakindlustus, projekteerimine ja seadustamine. Seejärel sisestab klient oma andmed ja esitab päringu, mille järel pakkuja peab pakumuse üle kinnitama vastavalt asukohale või muudele tingimustele.
36. Vahendusametuses õnnestus eeltoodut katsetada nii sisse logides kui ka sisse logimata. Sisestatud krundi aadressi kohta kuvatavad krundi andmed ei vastanud tegelikkusele. Toetuse saaja tunnistab videodemos ka ise, et kuvatavad andmed ei ole täpsed, kuna neid ei saa laadida õigetest allikatest.
37. Videodemos kajastatud lahendus, kuidas süsteem peaks töötama, jäigi lõpuks ellu viimata. Toetuse saaja kirjeldas plaani, mille järgi süsteem oleks pidanud päringu teinud kliendile näitama, kas tema krundile on võimalik varjualust rajada või mitte. Seadustaja poolt päringu avamisel oleks süsteem automaatselt tuvastanud katastrihoone ja varjualuse kavandatava asukoha, kasutades selleks Ehitusregistri ja Maa-ameti andmeid. Projekti loogika nägi ette, et projekteerija lisab vajalikud projektidokumendid ning seejärel oleks nupuvajutusega genereeritud EHR-i minev raport, mis liiguks progressi ja seejärel toimuks kogu projekti sisu laadimine automaatselt EHR-i

vastavatele väljadele. Projekti kooskõlastaja ei oleks pidanud ise EHR-i sisse logima — süsteem oleks tegutsenud automaatse agendina. Sellisel juhul oleks kogu projekti loomise ja seadustamise protsess olnud automatiseeritud.

38. Toetuse saaja tunnistab videodemos, et kõik tundus hüpoteetiliselt loogiline ja ülimaltlik, aga tegelikkus on teine. Esinenud probleemid on kirjeldatud otsuse punktides 12-15 ning kajastatud ka videodemos.

39. Toetuse saaja selgitab, et andmete automaatne laadimine EHR-i ei ole võimalik, kuna tegemist on riikliku süsteemiga, mis eeldab Ehitisregistri API ligipääsuks ametliku kokkuleppe sõlmimist. Lisaks tuleb sõlmida eraldi leping audentimiseks. Andmete lihtsustatud kujul kättesaamine ei ole ilma vastavate lepinguteta võimalik.

40. Toetuse saaja on projekti tegevuste käigus mõistnud, et lahenduse integreerimine takerdub õigusliku korralduse taha, ja tõdenud, millal EHR-i integratsioon üldse mõistlik oleks. Seega, vahendusasutuse hinnangul ei ole projekti raames valminud arendust ellu viidud planeeritud mahus ehk ei ole saavutatud ettenähtud tulemusi, st solar-varjualuste dokumenteerimise ja registreerimise protsess ei ole integreeritud.

41. Toetuse saaja rõhutab oma selgitustes korduvalt, et projekti eesmärk oli luua digitaalne tööriist MVP koduse solar-varjualuse automatiseeritud planeerimiseks ja tellimiseks ning integratsioonid olid visioonilised, mitte MVP kohustuslikud komponendid. Lisades, et taotluses mainitud EHR-i liidestus oli tulevikusuund, mitte MVP toimimise kriitiline tingimus.

42. Vahendusasutus ei korda projekti tegevusi, mis on juba otsuse punktides 1–7 kajastatud ning toetuse saaja taotluses sõna-sõnalt esitatud. Toetuse saaja on tegevuste kirjelduses selgelt märkinud, et projekti raames loodav lahendus integreeritakse e-ehituse platvormiga, tegemist ei ole visioonilise ideega.

43. Toetuse saaja esitas projekti taotlusega pakkumiskutse ja pakkumised arenduspartneri leidmiseks. Pakkumiskutses on toodud projekti üldine eesmärk: *Arendada digitaalne platvorm, mis võimaldab eramajaomanikel ja kinnistu haldajatel konfigurereida, hinnata, dokumenteerida ning tellida koduseid solar-varjualuseid, sh PV-paneele ja elektriautode laadijaid. Lahendus peab olema kasutajasõbralik, automatiseeritud ja integreeritud e-ehituse platvormiga.*

44. Pakkumiskutse arendustööde mahukirjelduse punktis 3 *Funktsionaalne prototüüp* on selgelt toodud, et arendatakse põhifunktsioonid, sh:

- *Dokumentatsiooni automaatne genereerimine: Koostab ja struktureerib dokumentatsiooni Ehitisregistrisse esitamiseks.*
- *Liidestus e-ehituse platvormiga: Tagab sujuva andmevahetuse ja protsesside automatiseerimise.*

45. Pakkumiskutses on märgitud, et projekti tulemusena peab valmima töötav prototüüp, mis:

- *Sisaldab toimivat kasutajaliidest ja põhifunktsioone.*
- *Võimaldab automatiseerida solar-varjualuste projekteerimise ja hinnakalkulatsiooni protsessi.*
- *On integreeritud e-ehituse platvormiga ja vastab Ehitisregistri nõuetele.*

46. Pakkumiskutse kohaselt on üheks tarnitavaks lõpptulemuseks tarkvara prototüübi versioon, mis sisaldab vähemalt määratletud põhifunktsioone. Toetuse saaja on määratlenud prototüübi liidestuse e-ehituse platvormiga põhifunktsioonide hulka.

47. Pakkujad, kes vastasid pakkumiskutsele, on oma pakkumistes pidanud arvestama, et valmiv prototüüp on ka integreeritud e-ehituse platvormiga. Seega, toetuse saaja väide, et valmiv lahendus ei pidanud olema projekti raames integreeritud e-ehituse platvormiga, ei ole õige, kuna

nii projekti tegevuste kirjeldus kui ka pakkumiskutse ja pakkumised sisaldavad lahenduse integreerimist e-ehituse platvormiga.

48. Pakkumiskutses on määratud tööde teostamise tähtjaks 6 kuud alates lepingu sõlmimisest. Lepingu sõlmimise kuupäev ei ole vahendusasutusele teada. Toetuse saaja taotluse rahuldamise otsus on kuupäevaga 03.07.2025 ja projekti abikõlblikkuse periood 01.05.2025-30.09.2025. Toetuse saaja esitas 18.09.2025 projekti abikõlblikkuse perioodi pikendamise taotluse, tuues põhjuseks, et projekt sai positiivse otsuse oluliselt hiljem tavapärasest ja seetõttu on realiseerimise aeg olnud oluliselt lühem. Vahendusasutus on 23.09.2025 pikendanud projekti abikõlblikkuse perioodi kuni 31.12.2025.

49. Siinjuures on oluline välja tuua, et toetuse saaja taotlust on hinnatud kahel korral. Nimelt tegi vahendusasutus 31.03.2025 taotluse rahuldamata jätmise otsuse nr 11.3-1/25/1690, kuivõrd eksperdid hindasid hindamiskriteeriumis 3 taotlust hindega 1, mis oli alla lävendi (alla 2 punkti). Eksperdid juhtisid taotleja tähelepanu sellele, et ei ole usutav, et projekti perioodil jõutakse lahendus siduda ehitisregistri ja e-ehituse platvormiga: „*Taotluses on kirjeldatud, et lahendus saab seotud "Ehitisregistri ja e-ehituse platvormiga, automatiseerides registreerimis- ja dokumenteerimisprotsessid."* Esiteks pole hindajatel aru saada, mida täpselt on selle all silmas peetud, teiseks pole taotleja olnud e-ehituse platvormi arendusmeeskonnaga ühenduses. Eeltöö põhjal oleks ta teadnud, et sellise ühenduse analüüs, teostus ning õiguslikult korraldamine ei mahu antud projekti kestuse sisse.“ Toetuse saaja esitas hindamise tulemuste peale 30.04.2025 vaide.

50. Toetuse saaja märkis vaides (vastuargumentide kokkuvõtte punkt 3), et projekti kvaliteedi hindamine on sisuliselt õigustamatu ja faktiväline. Toetuse saaja rõhutas, et taotleja on varasema e-ehituse projektiga edukalt platvormi integreerinud ning kasutab e-ehituse teenuseid ka olemasolevas tootmiskeskkonnas ning tõi välja järgmist: „*Veelgi tõsisem on hinnangus sisalduv vastuolu: hindaja viitab, et taotleja pole olnud e-ehituse platvormi meeskonnaga kontaktis ja et "eeltöö põhjal oleks pidanud teadma, et liidestus ei mahu projekti kestusesse". See on täiesti vastuoluline olukord:*

- *e-ehituse meeskond on ise kaasatud toetuse määruse koostamisse;*
- *toetusmeetme sisuks on just innovaatiliste lahenduste sidumine e-ehituse platvormiga;*
- *taotleja esitabki sellise lahenduse – ning sellele järgnevalt öeldakse, et "see polegi võimalik".* Vastuargumentide kokkuvõtte punktis 2 rõhutab toetuse saaja, et taotluses on kirjeldatud solar-varjualuste tellimise ja dokumenteerimise täielik digitaliseerimine koos e-ehituse platvormi integreerimisega.

51. Vahendusasutus rahuldab 04.06.2025 vaideotsusega nr 11.3-1/25/2706 vaide ja kohustas läbi viima uue taotluse hindamise, kuivõrd hindamiskriteeriumis 3 ei olnud hindamine läbipaistev ega kontrollitav, sest hinnangu järeldused ei ole seostatavad hinnatava hindamiskriteeriumis avaldatud hindepunktide kirjeldustega.

52. Teisel taotluse hindamisel hindasid eksperdid taotlust positiivselt ja vahendusasutus tegi 03.07.2025 taotluse rahuldamise otsuse nr 11.3-1/25/3162 (otsuse juurde lisati ka hindamisleht). Samas tõid eksperdid hindamislehe hindamiskriteeriumis 4 (taotleja võimekus projekti tegevuste läbiviimiseks) välja järgmist: „*Taotleja ilmselt tunneb turusegmenti ning omab piisavat IT-projektide juhtimise kogemust, kuid märkida tuleb, et nii taotleja kui valitud arenduspartner ei oma teadaolevalt kogemust e-ehituse platvormiga liidestumisel (arenduspartneri puhul on selle olemasolu mainitud taotluses, kuid ettevõtte kodulehelt antud infot ei leia) ning ei oska sellest tulenevalt võibolla hinnata töömahtu ning kaasnevaid riske.“*

53. Seega pöörasid eksperdid toetuse saaja tähelepanu kahel korral asjaolule, et liidestamine e-ehituse platvormiga võib olla tömahukas (nt teostus, õiguslik korraldamine) ja sellega võivad kaasneda riskid.

54. Projekti lõpparuandest on aga selgunud, et projekti kestuse perioodil valminud lahendus ei ole integreeritud e-ehituse platvormiga. Toetuse saaja põhjendustes on läbiv käsitlus, et see polnudki prioriteet, mis aga on vastuolus nii projekti tegevuste kirjelduse, vaites toodud selgituste kui ka pakkumuskutses tooduga.

55. Vahendusasutus suhtles Maa- ja Ruumiameti (MaRu) ehitus- ja planeeringute infosüsteemide arendajatega ja sai kinnituse, et kui välised partnerid soovivad e-ehituse platvormile midagi integreerida, tuleks sellise mõtte realiseerimist kindlasti esmalt MaRu ja Keskkonnaministeeriumi Infotehnoloogiakeskusega (KeMIT) läbi rääkida, sest neil on mittefunktsionaalsed nõuded ja turvalisuse küsimused ning arhitektuur jne, millega tuleb kindlasti arvestada. Seega võttis toetuse saaja riski, et tegevusi ei ole võimalik soovitud aja jooksul ja mahus ellu viia.

56. Toetuse saaja selgitas 16.01.2026 vahendusasutuse päringule vastates, et EHR API liidestust ei olnud MVP-raames ei tehniliselt ega juriidiliselt mõistlikult teostada, vaid valiti alternatiivne avaandmete kasutamise tee (avaandmete (rasterandmete) kasutamine EHR API integratsiooni asemel) ning funktsionaalsuste eelduste loomine, et realiseerida MVP selle olemuses. Toetuse saaja mainis 26.01.2026 täiendavalt, et EHR-i tehniline lõplik liidestus ei olnud MVP-faasis otstarbekas ega ajaraamistikus teostatav - kuid see on tulevikus võimalik, ja vastavad arhitektuurilised valikud on tagatud. Seega on toetuse saaja projekti käigus muutnud projekti tegevusi, mis on aga meetme määruse § 20 lõike 2 ja TRO punkti 12 alusel keelatud.

57. Toetuse saaja selgitas 16.01.2026, et EHR-i integratsioon oli kirjeldatud kui pikema visiooni komponent ja tuleviku suund, kuid mitte MVP kriitiline komponent, ainukene võimalik tehniline lahendus projekti realiseerimisel (lahendatud antud puhul hoopis avaandmete kasutamisega), makse eeldus, tegevus, mille puudumine nullib kogu projekti eesmärgi. Lisades, et on igati normaalne, kui projekti arenedes osutub esialgne valik ebapraktiliseks või -efektiivseks, sh tehnoloogiad või integratsioonid, mis on esialgu planeeritud, ning lahendamise käigus kasutatakse alternatiivseid viise.

58. Projekti tegevuste kirjeldus, 30.04.2025 esitatud vaie kui ka hinnapakumised on koostatud selliselt, et loodava rakenduse peab integreerima e-ehituse platvormiga, seega ei saa vahendusasutus nõustuda eelpool toodud väitega nagu integreerimine EHR-iga (mis asub e-ehituse platvormil) ei olnud oluline (kriitiline) komponent.

59. Meetme määruse § 2 lõike 1 alusel on toetuse eesmärk stimuleerida ehitusvaldkonna ettevõtjaid looma või rakendama uuenduslikke digilahendusi, mis tõstavad sektori tootlikkust ja on seotud e-ehituse platvormiga.

60. Meetme määruse § 2 lõike 2 kohaselt eesmärgi saavutamiseks toetatakse e-ehituse platvormil põhinevate ja eraldiseisvate uuenduslike digilahenduste väljatöötamise, prototüüpimise või rakendamise projekte ehitusvaldkonnas.

61. Seega, toetuse saaja tõlgendus, et EHR-i integratsioon ei olnud ainus võimalik tehniline lahendus, ei ole aktsepteeritav, kuivõrd toetuse saaja on taotluses ise ettenäinud lahenduse integratsiooni EHR-i. Vastavalt meetme määruses toodule toetatakse väljatöötatud uuenduslikke digilahendusi, mis põhinevad e-ehituse platvormil, mis aga ei tähenda seda, et projekti raames peaks see uuenduslik digilahendus ilmingimata olema integreeritud või liidestatud Ehitusregistri ja e-ehituse platvormiga. Antud asjaolu seisneb selles, mida taotleja on projekti taotluses ette näinud, kas tema digilahendus põhineb e-ehituse platvormil konkreetselt läbi integratsiooni ja liidestamise või mitte. Kui see põhineb e-ehituse platvormil läbi integratsiooni ja liidestamise, siis tuleb seda ka teha, aga kui see plaan oli ainult visiooniline ehk tulevikku suunatud tegevus, mis leiab aset peale projekti lõppu, siis oleks tulnud projekti taotluses sõnastada seos e-ehituse platvormiga teisiti.

62. Projekti eesmärki ja tegevusi ei ole lubatud muuta. Lisaks ei ole toetuse saaja projekti perioodil vahendusasutust teavitanud, et tegevusi ei ole võimalik planeeritud mahus ellu viia, mis ilmselgelt mõjutab projekti ettenähtud tulemust. Projekti tulemusel pidid protsessid olema automatiseeritud ja lihtsustatud: solar-varjualuste dokumenteerimise ja registreerimise protsess on integreeritud e-ehituse platvormiga, vähendades koduomanike koormust dokumentatsiooni kooskõlastamisel.

63. Kui toetuse saajal ilmnesid projekti jooksul eelnimetatud probleemid, siis oleks tulnud sellest vahendusasutust informeerida. Antud kohustus on välja toodu TRO punktis 11.7. Seega, kui selgus, et loodava rakenduse integreerimist ei saa, ei ole mõistlik teha vms projekti raames, siis oleks tulnud sellest vahendusasutust teavitada.

64. Toetuse saaja on oma selgitustes maininud, et toetuse eesmärk ei olnud veebis kättesaadava lahenduse loomine, sest veebis kättesaadav ei saa olla enam MVP, vaid veebis inimestele kättesaadav peab olema *Production-ready*. Ometigi on projekti taotluses lk 10 konkreetselt öeldud, et tööriist on kättesaadav lõpptarbijatele ja valmis laiemaks kasutuselevõtuks ja lk-1 14 projekti lühikokkuvõttes avalikkusele: „Platvorm on avatud ja kättesaadav kõigile, aidates edendada taastuvenergia kasutuselevõttu ja ehitusvaldkonna digitaliseerimist.“

65. Projekti lõppedes ega otsuse koostamise hetkel ei toimi valminud lahendus projektis kirjeldatud viisil ja pole ka veebis kõigile kättesaadav.

66. Toetuse saaja hinnangul on lõplik MPV toimiv, millega aga vahendusasutus ei saa nõustuda, kuna lahendus näitab krundi kohta ebatäpseid andmeid ja süsteem ei ole integreeritud e-ehituse platvormiga. Projekti tegevuse kirjeldusest ega ka pakkumuskutsest ei ilmne, et integreerimine oli ainult visiooniline, nagu toetuse saaja väidab.

67. Toetuse saaja ütleb videodemos, et projekti oli võimalik realiseerida teoreetiliselt, andes hinnangu, et projektist õnnestus pool.

68. Vahendusasutus peab vajalikuks märkida, et vahendusasutuse projektikoordinaatori poolt 09.07.2025 toetuse saajale saadetud kirjas „Projekti meespea“ juhiti mh toetuse saaja tähelepanu punktides 2.1 ja 5 järgmistele asjaoludele:

- Projekti tegevusi rahastatakse kindlasummalise makse alusel. Kindlasummalise makse alusel toetuse andmisel on olulisim näitajate ja tulemuste täielik saavutamine.
- Näitajate planeeritud sihttasemetel mittedaavutamisel jääb toetus täies mahus välja maksmata.
- Tasume toetuse, kui tegevused on tehtud täpselt nii nagu taotluses planeeritud ja näitajate saavutamist tõendavad korrektsed dokumendid on meile esitatud.
- Projekti lõpuks peavad olema projekti näitajad saavutatud täies mahus ning tegevused läbi viidud taotluse punktis „Tegevused“ kirjeldatu kohaselt. Vastasel juhul jääb toetuse summa täies ulatuses välja maksmata.
- Palume teavitada vahendusasutust kõikidest muudatustest või asjaoludest, mis võivad projekti elluviimist mõjutada. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine projekti elluviimise ajal on lubatud ainult abikõlblikkuse perioodi osas. Muus osas ei ole projekti ega taotluse rahuldamise otsuse muutmine lubatud.

69. Seega oli vahendusasutuse hinnangul toetuse saaja teadlik asjaolust, et projekti elluviimisel tuleb lähtuda projekti taotluses ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustest, sh tegevused tehtud täpselt nii nagu taotluses planeeritud ning kui tegevusi ei viida ellu kogu ettenähtud ulatuses, siis jääb toetus välja maksmata.

70. Lähtuvalt eeltoodust on vahendusasutus seisukohal, et kuivõrd toetuse saaja ei ole taganud projekti elluviimist ettenähtud tingimustel ning seega ei ole täitnud taotluse rahuldamise otsuses sätestatud makse tegemise eelduseid, siis tuleb jätta toetus välja maksmata.

MAKSEST KEELDUMISE JA TAOTLUSE RAHULDAMISE OTSUSE KEHTETUKS TUNNISTAMINE

71. TRO punkti 13 kohaselt võidakse maksest keelduda üldmääruse § 9 lõikes 7 ja meetme määruse § 23 lõikes 7 sätestatud alustel.

72. Üldmääruse § 9 lg 7 punkti 1 kohaselt võib vahendusasutus toetuse maksmisest keelduda, kui eeldused makse tegemiseks ei ole täidetud.

73. Meetme määruse § 23 lg 4 alusel ei ole makse teostamise eeldused täidetud kui:

- 1) makse aluseks olnud tegevused ei ole ellu viidud;
- 2) taotluse rahuldamise otsuses kokkulepitud tingimused ei ole täidetud ja tõendatud.

74. Meetme määruse § 23 lg 7 punkti 1 kohaselt võib vahendusasutus jätta toetuse osaliselt või täielikult välja maksmata kui taotluse rahuldamise otsuses nimetatud tulemus jäi saavutamata ja tõendamata.

75. Kuivõrd toetuse saaja ei ole kõiki makse aluseks olevaid tegevusi teostanud taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustel, siis **jätab vahendusasutus välja maksmata toetuse summas 20 492 eurot, sh taaste- ja vastupidavusrahastus 100%.**

76. TRO punkti 14 kohaselt võib vahendusasutus taotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks tunnistada üldmääruse § 11 lõigetes 1 ja 3 ning meetme määruse § 20 lõikes 5 nimetatud juhtudel.

77. Üldmääruse § 11 lg 1 punkti 1 kohaselt on vahendusasutusel õigus teha taotluse rahuldamise otsuse täielikult kehtetuks tunnistamise otsus kui toetuse saamise või kasutamisega seotud kohustust või nõuet ei ole osaliselt või täielikult täidetud.

78. Meetme määruse § 20 lg 5 punkti 1 kohaselt tunnistab taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks, kui ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud või taotlus oleks rahuldatud osaliselt.

79. Arvestades, et käesoleva otsusega jäetakse välja maksmata kogu projektile määratud toetus ning projekti toetuse andmise tingimused ei ole täidetud, siis tuleb taotluse rahuldamise otsus kehtetuks tunnistada.

80. Täiendavalt märgib vahendusasutus, et kui taotlust hinnanud eksperdid taotluse hindamisel ja vahendusasutus taotluse rahuldamise otsuse tegemisel oleksid olnud teadlikud asjaolust, et toetuse saaja ei plaani loodavat rakendust integreerida e-ehitus platvormile, ei oleks taotlust tõenäoliselt rahuldatud või oleks see rahuldatud osaliselt. Seda põhjusel, et üks toetatav tegevus oleks olnud projektis vähem ning taotletav toetus selle võrra väiksem. Samuti pole teada, kuidas oleks eksperdid antud taotlust sellisel juhul hinnanud ning milliseks oleks kujunenud taotluste paremusjärjestus.

ÄRAKUULAMINE

81. Haldusmenetluse seaduse § 40 lõikest 1 tulenevalt peab enne haldusakti andmist haldusorgan andma menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Vahendusasutus edastas toetuse taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse eelnõu toetuse saajale tutvumiseks 05.03.2026 vastulause esitamise tähtajaga 19.03.2026.

82. Toetuse saaja teavitas 20.03.2026 vastuskirjaga (Lisa 3) vahendusasutust, et otsuse toodud faktid on moonutatud ja sõnastatud nagu vahendusasutus on seda heaks arvanud, tõest ja tegelikust olukorrast ning normaalsusest on need kaugel.

83. Esiteks, toetuse saaja heidab vahendusasutusele ette, et vahendusasutus on asendanud projekti tegeliku tulemuse hindamise ühe tehnilise alamkomponendi formaalse kontrolliga. Toetuse saaja hinnangul see ei ole kooskõlas ei projekti taotluse sisulise loogika, meetme eesmärgiga ega ka proportsionaalse haldustegevuse põhimõttega. Toetuse saaja väidab, et projekti taotluses kirjeldatud põhieesmärk ei olnud ühe konkreetse tehnilise integratsiooni realiseerimine iseeneses, vaid toimiva digitaalse tööriista loomine, mis muudab koduste solar-varjualuste tellimise, planeerimise ja dokumenteerimise lihtsamaks, läbipaistvamaks ja digitaalselt juhitavaks. Lisades, et valmis on kasutatav konfiguratsioonitööriist, automaatne hinnastamise loogika, dokumentatsiooni eelvormistamise võimekus, kasutajaliides, pilootkasutajatega testitud töövoog ning reaalse väärtuspakkumise valideerimine. Toetuse saaja leiab, et vahendusasutuse käsitlus, nagu loeks kogu projekti õnnestumise või ebaõnnestumise ainsaks mõõdupuuks see, kas üks konkreetne tehniline detail - EHR-i lõplik automaatne liidestus - on MVP-faasis täielikult realiseeritud, on sisuliselt ja praktiliselt väär, sest see taandab kogu projekti üheks alamelemendiks ja ignoreerib ülejäänud lahenduse 99% sisu, eesmärki ja tegelikku mõju.

84. Vahendusasutus juhib toetuse saaja tähelepanu sellele, et meetme määruse § 23 lõigete 2-4 kohaselt makstakse toetust üldmääruse § 9 lg 3 punkti 2 nimetatud viisil ühekordse maksena pärast aruande kinnitamist, lähtudes taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustest ja korrast. Makse tehakse eeldusel, et makse aluseks olnud tegevused on ellu viidud ning taotluse rahuldamise otsuses kokkulepitud tingimused on täidetud ja tõendatud. Koos maksetaotlusega tuleb esitada tõendid projekti tegevuste ja tulemuste kohta vastavalt toetuse taotluse rahuldamise otsusele. Üldmääruse § 9 lg 3 punkt 2 sätestab, et makse tehakse kokkulepitud tingimuste täitmise alusel. See tähendab seda, et toetus makstakse välja alles siis, kui taotluses ettenähtud tegevused on ellu viidud, tulemus saavutatud ja nõuetekohaselt tõendatud.

85. Toetuse saaja on oma projekti taotluses kavandanud tegevused ja tulemused (käesoleva otsuse punktid 2, 4 ja 6), mis on vajalikud projekti eesmärgi saavutamiseks (otsuse punkt 1). Seega, et saavutada projekti eesmärk, nägi toetuse saaja taotluses ette vastavad tegevused ja üheks tegevuseks oli ka lahenduse integreerimine e-ehituse platvormiga, mille tulemusena pidi solar-varjualuste dokumenteerimise ja registreerimise protsess olema integreeritud e-ehituse platvormiga. Vastavalt meetme määruse § 23 lg 4 punktile 1 on ühekordse makse tegemise üheks tingimuseks see, et makse aluseks olnud tegevused on ellu viidud ja üheks makse aluseks olnud tegevus on ka loodava lahenduse integreerimine e-ehituse platvormiga. Seega ei saa vahendusasutuse seda makset teha, kuivõrd antud tegevus on tegemata ehk makse tegemise tingimus ei ole täidetud. Toetuse saaja on ise oma taotluses kirjeldanud kõiki projekti tegevusi, mida ta soovis ellu viia, et saavutada projekti tulemus ja eesmärk. Seega, nüüd olukorras, kus toetuse saaja on jätnud ühe tegevuse tegemata, siis ei saa asuda seisukohale, et projekti tulemus ja eesmärk on ikkagi saavutatud. Projekti tegevused on omavahelises eesmärgipärasises seoses ning projekt ei ole nõuetekohaselt ellu viidud olukorras, kus üks tegevus on täitmata.

86. Toetuse saaja väitel vaidlusalune tehniline komponent moodustab projekti koguväärtusest ja mõjust hinnanguliselt alla 1%, samas kui ülejäänud lahendus töötab ja täidab eesmärki. Selle väitega ei saa vahendusasutus kuidagi nõustuda. Esiteks, videodemos on toetuse saaja hinnanud projekti õnnestumist 50%-le. Teiseks, vahendusasutus on küll oma põhjendused juba toonud otsuse punktides 43-70, aga lisab, kuivõrd antud juhul makstakse toetust ühekordse maksena ja kokkulepitud tingimuste täitmisel ehk kui makse aluseks olnud tegevused on ellu viidud, siis ei ole teada, millise osa tegelikult moodustas ära jäänud tegevus kogu projektist, kuivõrd toetuse saaja ei esita vahendusasutusele kuludokumente. Antud taotlusvoorus saab toetuse saaja toetuse kui ta on kõik makse aluseks olnud tegevused ellu viinud, tulemused saavutanud ja nende saavutamist tõendanud. Juhul kui tegemist oleks projektiga, kus toetust makstakse tekkinud ja tasutud kulude alusel, siis oleks võimalik kulude alusel olnud tegevusi ka eraldiseisvalt hinnata. Seega, toetuse saaja eksib, kui väidab, et vahendusasutus ei vaata projekti kui ühtset tervikut.

87. Teiseks, toetuse saaja väidab, et „integratsioon“ ei ole taotluses defineeritud kui kohustuslik EHR-i automaatne andmevahetus. Lisades, et taotluses kasutatud sõnastused („seos e-ehituse platvormiga“, „dokumentatsiooni automatiseerimine“, „andmete ettevalmistamine ja edastamine“) kirjeldavad eesmärki ja suunda, kuid ei sätesta üheselt konkreetset tehnilist teostusviisi, milleks oleks tingimata: otsene API-põhine ühendus Ehisregistri ja automaatne andmete üleslaadimine EHR-i, või kolmanda isiku nimel toimuv registrisse kandmine. Toetuse saaja mainib, et vahendusasutus ei ole oma otsuse eelnõus viidanud ühelegi normile, juhendile ega määratlusele, mille kohaselt „integratsioon“ tähendaks üksnes automaatset EHR andmevahetust.

88. Vahendusasutus on antud järeldusele jõudnud põhjusel, kuivõrd toetuse saaja on seda ise sõnaselgelt oma taotluses öelnud. Näiteks on käesoleva otsuse punktis 2 väljavõtte toetuse saaja taotluse lk 8 toodud projekti tulemustest, kus on selgelt öeldud, et solar-varjualuste dokumenteerimise ja registreerimise protsess on integreeritud e-ehituse platvormiga. See projekti tulemus on toetuse saaja enda sõnastatud, mis on kirjas kui üks projekti tulemustest, mis saavutatakse projekti tegevuse tulemusena. Samuti on otsuse punktis 3 toodud projekti taotluses lk 9 kirjeldatud põhikomponendid, mida projekti raames valminud lahendus hõlmab ja millest üks on automatiseeritud dokumentatsioon ja kooskõlastamine selgitusega, et lahendus on integreeritud e-ehituse platvormiga, mis võimaldab varjualuse projekte ja dokumente automaatselt ette valmistada ning registreerida Ehisregistris (EHR). Otsuse punktis 6 on käsitletud projekti taotluses lk 16-17 toodud tegevuste täpsustused, kus on selgelt välja toodud, et arendatakse liides, mis võimaldab projekti dokumente ja andmeid **automaatselt** saata Ehisregistrisse (EHR), tagades nende vastavuse kehtivatele nõuetele. Lisaks on pakkumuskutses (otsuse p 45) konkreetselt öeldud, et projekti tulemusena peab valmima töötav prototüüp, mis võimaldab **automatiseerida** solar-varjualuste projekteerimise ja hinnakalkulatsiooni protsessi ja **on integreeritud e-ehituse platvormiga** ja vastab Ehisregistri nõuetele. Projekti lühikokkuvõttes avalikkusele on samuti toetuse saaja väga konkreetselt öelnud, et **lahendus automatiseerib** projekteerimis- ja dokumenteerimisprotsessid, **sealhulgas integratsiooni** e-ehituse platvormiga. Seega tugineb vahendusasutus toetuse saaja enda taotluses kirjutatule, sh ka vaites välja toodud põhjendustele, ja käesolevas otsuses on vahendusasutus väga konkreetselt viidanud, millistest taotluse osadest vastavale järeldusele jõudis. Toetuse saaja jätab ise kõrvale taotluses kajastatu teabe andes sellele vastuolulisi selgitusi ja põhjendusi. Toetuse saaja on eksiarvamusel, kui leiab, et projekti taotluses toodud tegevused ei ole kohustuslikud projektitulemuste saavutamiseks. Seda enam, need tegevused on toetuse saaja ise lubanud projekti raames koos toetusega ellu viia. Otsuse punktis 28 on viidatud nii TRO punktile 12 kui ka meetme määruse § 20 lõikele 2, mille kohaselt ei ole lubatud muuta projekti eesmärki, toetatavat tegevust ning maksete arvu ja suurusi. On ilmne, et projekti taotluses toodud tegevused tuleb ellu viia sellisel kujul, nagu need on projekti taotluses kirjeldatud, ja nende muutmine ei ole lubatud.

89. Vahendusasutuse hinnangul ei ole projekti taotluses toodud, et lahendus peab olema funktsionaalselt ja andmestruktuuri tasandil ainult **kooskõlas** e-ehituse platvormi loogikaga. Projekti taotluses on tegevustena toodud nii lahenduse **liidestamine kui ka integreerimine**.

90. Toetuse saaja toob taas välja, et MVP faasis ei ole täielik EHR integratsioon olnud projekti arendamise käigus selgunult proportsionaalne ega mõistlik. Otsuse punktis 62 on vahendusasutus märkinud, et kui toetuse saajal tekkisid teatud takistused projekti tegevuste elluviimisel, siis oleks tulnud sellest koheselt vahendusasutust teavitada. Toetuse saaja seda aga ei teinud ja paraku ei ole selle meetme raames teostatavates projektis lubatud, ei projekti eesmärki ega tegevusi muuta. Vahendusasutus on ka otsuse punktides 49-53 välja toonud, et juba projekti hindamise faasis juhtisid eksperdid toetuse saaja tähelepanu asjaolule, et liidestamine e-ehituse platvormile võib olla töömahukas ja sellega võivad kaasneda riskid. Seega võttis toetuse saaja teadlikult riski, et tegevusi ei pruugi olla võimalik soovitud aja jooksul ja mahus ellu viia.

91. Toetuse saaja vastuskirjast ei selgu, kuidas ja mis alustel toetuse saaja järeldab, et projekti tegevused (nt integratsioon Ehisregistri ja e-ehitus platvormiga), mis on toodud projekti taotluses, ei ole kohustuslikud elluviimiseks, et saavutada projekti tulemusi. Tegevused peavad olema

kooskõlas meetme määrusega ja selle üle vaidlust ei ole, aga kui toetuse saaja on projekti taotluses kirjeldanud projekti tegevused ja nendele tegevustele on otsustatud anda toetust, siis ei saa väita, et projekti tegevused pole kohustuslikud. Toetuse saaja projekt on saanud toetust lähtudes taotluses toodule. Seda enam, et meetme määruse § 23 lõike 4 kohaselt makse teostamise eelduseks on: punkt 1, et makse aluseks olnud tegevused on ellu viidud, ja punkt 2, et TRO-s kokkulepitud tingimused on täidetud ja tõendatud. Sellest tulenevalt on projekti kõikide tegevuste elluviimine kui üks tervik. Arvestades projekti taotluses toodut ja realselt valminud lahendust, siis makse teostamise eeldused ei ole täidetud.

92. Vahendusasutus juhib tähelepanu meetme määruse eelnõu seletuskirjale, kus on öeldud meetme määruse § 20 kohta, et nimetatud paragrahv käsitleb taotluse rahuldamise otsuse muutmist ja kehtetuks tunnistamist. Maksekorra puhul, kus makse tehakse kokkulepitud tingimuste saavutamisel, on lubatud muuta vaid projekti abikõlblikkuse perioodi osas. Teised muudatused pole võimalikud, kuna hindamiskomisjon on heaks kiitnud konkreetsete tulemuste saavutamise ja nende maksumuse. Seega, toetus makstakse välja arvestusega, et toetuse saaja teeb kõik projekti tegevused ja saavutab kõik lubatud tulemused, mis on projekti taotluses toodud.

93. Kolmandaks, toetuse saaja väitel põhineb vahendusasutuse väide nagu projekti raames valminud lahendus ei põhine e-ehituse platvormil ning sellest tulenevalt ei ole täidetud projekti eesmärgid, määratlemata ja sisuliselt lahtisel mõistel „põhinemine e-ehituse platvormil“, millele ei ole esitatud õiguslikku definitsiooni ega metodoloogilist tõlgendust.

94. Toetuse saaja on pööranud vahendusasutuse tähelepanu asjaolule, kus vahendusasutus on otsuse eelnõus jõudnud valele järeldusele, et vastavalt meetme määrusele peab väljatöötatud uuenduslik digilahendus põhinema e-ehituse platvormil. Vahendusasutus korrigeeris kõnealuse otsuse punkti 61, millega täpsustab, et meetme määruse kohaselt toetatakse väljatöötatud uuenduslikke digilahendusi, mis põhinevad e-ehituse platvormil, mis aga ei tähenda seda, et projekti raames peaks see uuenduslik digilahendus ilmingimata olema integreeritud või liidestatud Ehitusregistri ja e-ehituse platvormiga. Samas, kui taotlusega nähakse ette, et loodav lahendus põhineb e-ehituse platvormil just integratsiooni ja liidestamise näol, siis tuleb seda ka teha, kuivõrd toetust antakse taotluses ettenähtud tegevustele ja kui taotluses on ettenähtud tegevusena integreerimine EHR-i, siis vastavalt sellele tuleb see tegevus ka teostada.

95. Otsuse punktis 60 on viidatud meetme määruse § 2 lõikele 2, mille kohaselt eesmärgi saavutamiseks toetatakse e-ehituse platvormil põhinevate ja eraldiseisvate uuenduslike digilahenduste väljatöötamise, prototüüpimise või rakendamise projekte ehitusvaldkonnas. Säte viitab sellele, et uuendusliku digilahenduse põhinemine e-ehituse platvormil on projekti seisukohalt oluline komponent. Meetme määruse § 3 punkti 1 alusel on e-ehituse platvorm infosüsteem, mis koondab sellega liidestunud ehitusvaldkonna teenuseid ja andmeid. Toetuse saaja on projekti taotluses lk 16-17 (otsuse p 6 alapunkt 2) ise sisustanud, mida ta mõtleb e-ehituse platvormiga liidestumise all. Üldjuhul mõistetakse liidestumise all infosüsteemide ja seadmete vahelist ühenduse moodustamist, andmevahetuse hõlbustamiseks ühenduma (Eesti Keele Instituudi veebileht Sõnaveeb). Sõna „põhinema“ mõistetakse sünonüümidega ka tuginema, toetuma, baseeruma, rajanema, lähtuma ehk midagi aluseks võtma, millestki lähtuma (ÕS 2018; ÕS 2025 Eesti Õigekeelsussõnaraamat; Eesti Keele Instituudi veebileht Sõnaveeb), ehk siis valminud uuenduslik digilahendus peab aluseks võtma ja lähtuma e-ehituse platvormist. Eelkirjeldatust nähtub, et ilmselgelt peab valminud lahendus olema seotud e-ehituse platvormiga ja toetuse saaja on selle seose kirjutanud projekti taotlusesse lk-l 11-12 (otsuse punkt 5). Valminud lahendus, mida on tõendatud videodemo kaudu, aga ei näita, et valminud lahendus on seotud e-ehituse platvormiga ning kasutab selle võimalusi.

96. Toetuse saaja märgib, et kui vahendusasutuse seisukoht on, et „põhinemine e-ehituse platvormil“ tähendab alati täielikku tehnilist integratsiooni, siis: peab see olema selgelt sätestatud enne projekti rahastamist, peab see olema kajastatud hindamiskriteeriumides, peab see olema üheselt mõistetav kõigile taotlejatele. Siinkohal märgib vahendusasutus, et tehnilise integratsiooni

on toetuse saaja projekti taotluses ise lubanud projekti tegevusena ellu viia (otsuse p 3 alapunkt 2; p 4 alapunkt 2; p 5; p 6 alapunkt 2; p 7). Projekti taotluses ei ole kajastatud, et integratsiooni on mõeldud teostada tulevikus, nt peale projekti lõppu vms. Samuti on hinnapakumuse arendustöödele võetud selliselt, et projekti tulemusena peab valmima töötav prototüüp, mis on integreeritud e-ehituse platvormiga ja vastab Ehitisregistri nõuetele. Projekti lõppedes toetuse saaja esitatud lõpparuandest ja videodemost aga selgub, et valminud prototüüp ei ole integreeritud e-ehituse platvormiga.

97. Vahendusasutus juhib tähelepanu, et toetus jäetakse välja maksmata põhjusel, et projekti kõik tegevused, mis on kirjeldatud projekti taotluses, ei ole ellu viidud. See, et projekti tegevused peavad olema täielikult ellu viidud, sellest teavitati toetuse saajat koheselt peale rahastamise otsuse edastamist (otsuse punkt 68). Seega ei saanud see teadmine toetuse saajale tulla ootamatult ja seda ei saa ka lugeda tagantjärele kitsendavaks asjaoluks, nagu toetuse saaja väidab.

98. Neljandaks, toetuse saaja leiab, et vahendusasutuse väide, et lahendus ei toimi, põhineb üksikjuhtumi pinnapealsel vaatlusel ning ei vasta digilahenduse arenduse, MVP loogika ega süsteemide töökindluse hindamise põhimõtetele. Lisades, et vahendusasutus ei ole tuvastanud, milles seisneb väidetav „vale andmeallikas“.

99. Vahendusasutus juhib tähelepanu, et otsuse punktis 65 vahendusasutus märgib, et projekti lõppedes lahendus ei toimi projektis kirjeldatud viisil ja pole ka veebis kõigile kättesaadav.

100. Järeldus, et andmeid ei saada õigetest allikatest, kui krundi aadressi sisestamisel kuvatakse teade, et katastriandmed ei ole kättesaadavad, pärineb toetuse saaja enda öeldust videodemos. Ehk toetuse saaja on ise tunnistanud, et selle teate põhjuseks on ebaõiged andmed. Seega ei ole tegemist vahendusasutuse järeldusega, vaid toetuse saaja enda öelduga.

101. Vahendusasutusest testisid süsteemi (canopies.me) tööd neli inimest ja osad nendest mitme erineva krundi andmetega. Loodud süsteemis kuvatavad krundi andmed ei ühtinud EHR-is toodud andmetega. Ühe krundi omanik veendus, et tema krundi kohta kuvatavad andmed ei ole täpsed. Videodemos toetuse saaja tunnistab ka ise, et rakendus kuvab ebatäpseid andmeid ning ei paku sisuliselt väga põhjalikku infot, vaid üldise ülevaate. Seega ei ole tegemist pelgalt üksikjuhtumi pinnapealse vaatlusega vahendusasutuse poolt.

102. Toetuse saaja mainib vastuskirjas lk 9-10 punktis 3, et MVP (*Minimum Viable Product*) eesmärk ei ole garanteerida 100% andmete kättesaadavust ning loetleb MVP eesmärgid. Vahendusasutus juhib tähelepanu, et toetuse saaja on sõnastanud projekti taotluses lk 8 punktis 2 (otsuse p 2) üheks tulemuseks, et solar-varjualuste dokumenteerimise ja registreerimise protsess on integreeritud e-ehituse platvormiga. Samuti on see selgelt toodud projekti taotluses lk 9 punktis 2 (otsuse p 3) - lahendus on integreeritud e-ehituse platvormiga, mis võimaldab varjualuse projekte ja dokumente automaatselt ette valmistada ning registreerida Ehitisregistris (EHR). Seega ei saa lugeda projekti eesmärgiks ainult neid eesmäärke, mida toetuse saaja on vastuskirjas nimetanud.

103. Viiendaks, toetuse saaja ei nõustu vahendusasutuse väitega, et projekti on oluliselt muudetud ja sellest ei teavitatud vahendusasutust vastavalt meetme määruse § 25 punktile 11. Lisades, et vahendusasutuse järeldus ei vasta tegelikule olukorrale ega ole piisavalt põhjendatud ning väide tugineb eeldustele, mida ei ole faktiliselt tõendatud.

104. Vahendusasutus ei hakka taas üle kordama projekti eesmärki, mis on juba toodud otsuse punktis 1. Samuti on see sõnastatud pakumuskutses (otsuse punkt 43; lahendus peab olema kasutajasõbralik, automatiseeritud ja integreeritud e-ehituse platvormiga). Vahendusasutus ei nõustu toetuse saajaga, et kõik nimetatud eesmärgid on täidetud. Lahendus on küll loodud, aga see ei tööta nii, nagu projektis kirjeldatud. Projekti lõpuks ei ole võimalik lahenduse kaudu automatiseerida solar-varjualuse tellimist ega dokumenteerimise protsessi. Projekti lõppedes ei olnud tegemist sellise lahendusega, mis lihtsustaks koduomanike jaoks varjualuste soetamist,

samuti ei ole süsteem integreeritud e-ehituse platvormiga. Projekti tulemused ei ole terviklikud saavutatud.

105. Mis puudutab faktilist tõendamist, siis vahendusasutus juhib tähelepanu, et makse teostatakse eeldusel, et makse aluseks olnud tegevus on ellu viidud ja TRO-s kokkulepitud tingimused on täidetud ja tõendatud. Toetuse saaja esitas TRO-s kokkulepitud tingimuste täitmise kohta lõpparuande ja selles kirjeldatud tulemuste tõendamiseks videodemo. Lõpparuandes lk 7 toetuse saaja kirjutab, et kahjuks EHR-i otse üleslaadimist ei saa automaatselt teha; tehnilised integratsioonid ja toimima saamine vajalike 3rdate osapooltega jne. Vahendusasutus ei hakka kõike kirjutatut taas kordama, kuna see on juba välja toodud otsuse punktides 12-14 ja 17. Samuti on toetuse saaja videodemos kirjeldanud, mida oli plaanis projekti raames teha, aga paraku jäi teostamata (otsuse punktid 37-40). Välja on toodud probleemkohad, mida ei olnud võimalik projekti raames teha, kuigi need tegevused olid projekti taotluse kirjeldatud. Seega, videodemos on tõendatud projekti tegevuste tulemused ainult osaliselt.

106. Toetuse saaja väidab, et vahendusasutuse väide, nagu toetuse saaja on „loobunud liidestamisest“, ei vasta tõele ja on valeväide. Vahendusasutus juhib tähelepanu, et sellist väidet ei ole vahendusasutus otsuses väitnud. Tõsiasi on see, et projekti raames pole liidestust tehtud. Kui toetuse saaja soovib seda peale projekti lõppu teha, siis see on teine asi. Vahendusasutus hindab ainult seda, mis on projekti teostamise ajal tehtud ja mis on jäänud tegemata. Seega, toetuse saaja väitel pole alust.

107. Vahendusasutus ei nõustu toetuse saajaga, et meetme määruse § 25 ei ole kohaldatav. Toetuse saaja on projekti taotluses lk-1 9 (otsuse punkt 3) väga selgelt kirjeldanud, mida projekti raames valminud lahendus hõlmab; lk-del 9-10 (otsuse punkt 4) projekti elluviimise jaganud kolme etappi; lk 16-17 (otsuse punkt 6) täpsustanud projekti raames tehtavaid tegevusi; lk 8 (otsuse punkt 2) toonud konkreetset välja projekti tulemused. Kui projekti käigus jäi osa tegevustest teostamata ja sellega seoses ka tulemused saavutamata, siis ei saa väita, et tegemist ei ole asjaoludega, mis vältimatult või suure tõenäosusega takistavad projekti ettenähtud tulemuste saavutamist. Tulemuspõhine projekt on üks tervik, kui mingid tegevused jäävad teostamata, siis ei ole ka projekti tulemus terviklikult saavutatud. Toetuse saaja on projekti tegevusi ja saavutatud tulemusi tõendanud ainult osaliselt, mille kinnituseks on lõpparuandele lisatud videodemo. Seega, meetme määruse § 25 kohaldamine käesolevas juhtumis on igati asjakohane.

108. Kuuendaks, toetuse saaja hinnangul vahendusasutuse väide, et projekti ei oleks rahastatud juhul, kui oleks teada olnud EHR integratsiooni mitte realiseerimine MVP faasis, ei ole kooskõlas projekti hindamisdokumentidega ning on sisuliselt tagantjärele konstrueeritud hinnang. Lisades, et hindamisdokumentides puudub igasugune viide EHR integratsioonile kui otsustavale tegurile.

109. Vahendusasutus nõustub toetuse saajaga, et hindamisdokumentides puudub eraldi kriteerium konkreetset EHRi integratsioonile, kuid projektis kajastatud tegevusi hinnati läbivalt kõikides hindamiskriteeriumides, kuivõrd tegevuste alusel saab hinnata projekti vastavust toetuse andmise eesmärgile, põhjendatust, kvaliteeti ja taotleja võimekust projekti tegevuste läbiviimiseks. Projekti tegevused on üheks hindamise põhikomponendiks, kuivõrd ilma projekti tegevuseta ei saaks projekti üldse hinnata (projekt on tegevus või nende kogum). Seega on antud tegevus olnud üheks hindamiskomponendiks kõigis hindamiskriteeriumites. Eksperdid on tegevust e-ehituse platvormiga integreerimist konkreetset kommenteerinud vaid hindamiskriteeriumis 4, mis puudutab taotleja võimekust projekti tegevuste läbiviimiseks, mis aga ei tähenda seda, et projekti tegevusi ei hinnatud teistes hindamiskriteeriumides. Seega ei nõustu vahendusasutuse toetuse saaja väitega nagu EHR-i integratsioon ei ole nende hulgas isegi kaudselt keskne teema.

110. Siinkohal vahendusasutus kordab otsuse punktis 49 toodut, mille kohaselt projekti esimesel hindamise leidsid eksperdid, et projekti taotluses kirjeldatu ühenduse (lahendus saab seotud Ehitisregistri ja e-ehituse platvormiga, automatiseerides registreerimis- ja

dokumenteerimisprotsessid) analüüs ning õiguslikult korraldamine ei mahu antud projekti kestvuse sisse. Projekti taotluse korduvhindamisel on eksperdid jäänud oma esialgse kahtluse juurde, küll aga teises sõnastuses (otsuse punkt 52), et nii taotleja kui valitud arenduspartner ei oma teadaolevalt kogemust e-ehituse platvormiga liidestamisel (arenduspartneri puhul on selle olemasolu mainitud taotluses, kuid ettevõtte kodulehelt antud infot ei leia) ning ei oska sellest tulenevalt võibolla hinnata töömahtu ning kaasnevaid riske. Sealjuures on toetuse saaja oma vaides (otsuse punkt 50) rõhutanud, et taotluses on kirjeldatud solar-varjualuste tellimise ja dokumenteerimise **täielik digitaliseerimine koos e-ehituse platvormi integreerimisega**.

111. Vahendusasutus nõustub toetuse saajaga, et otsuse punktis 109 toodud hindamislehel märgitud viide on riskikommentaar. Seda on vahendusasutus juba otsuse punktis 53 ka maininud, et eksperdid juhtisidki tähelepanu sellele, et liidestumisel e-ehituse platvormiga võivad kaasneda riskid ja lisanud otsuse punktis 55, et toetuse saaja võttis riski, et tegevusi ei ole võimalik soovitud aja jooksul ja mahus ellu viia. Seega, riski võttes, pidi toetuse saaja arvestama sellega, kui projekti taotluses kirjeldatud projekti tegevusi tehakse osaliselt ja teostamata tegevuste puhul jäävad kirjeldatud tulemused saavutamata, siis toetuse summa jääb täies ulatuses välja maksmata (otsuse punkt 68; toetuse saajale 09.07.2025 edastatud kiri e-toetuste keskkonna kaudu).

112. TRO punktis 9.1 (otsuse punkt 31) on tõesti toodud, et makse aluseks olev tulemus on **toimiv** ja testitud prototüüp, mida tõendab videodemo keskkonnas. Lisaks on samas punktis sätestatud, et makse summas 20 492,00 eurot makstakse välja peale projektis kirjeldatud tegevuse ellu viimist (rakenduse arendus, mis automatiseerib solar-varjualuste tellimise, projekteerimise, dokumenteerimise protsessid, lihtsustades koduomanike jaoks varjualuste soetamist ja aidates kaasa taastuenergia eesmärkide saavutamisele). Seega, toimiva prototüübi all saab mõista prototüüpi, mis automatiseerib solar-varjualuste tellimise, projekteerimise, dokumenteerimise protsessid, lihtsustades koduomanike jaoks varjualuste soetamist ja aidates kaasa taastuenergia eesmärkide saavutamisele, ning seda kõike peab tõendama videodemo. Videodemos ei ole tõendatud, et arendus automatiseerib solar-varjualuste tellimist, projekteerimist dokumenteerimise protsesse. Videodemos on tõendatud projekti käigus valminud lahendus, mille kaudu sisestades krundi asukoha aadressi, kuvatakse krundi andmed, mis ei ole täpsed, kuna andmeid ei saadud õigetest allikatest (toetuse saaja väide). Samuti on tõendatud, et saab pakutud variante ja lisasid kasutades kujundada endale meeldiva solar-varjualuse. See, kas soovitud solar-varjualust saab ka tegelikult valitud krundile ehitada/paigaldada või missugune on see dokumentatsioon, mille projekteerija lisab ja mis peaks konkreetselt nupust genereerima EHRi mineva raporti, seejärel projekti sisu laetakse automaatselt EHRi üles vastavatele väljadele, ei ole tõendatud. Toetuse saaja on oma videodemos väitnud, et seeläbi oleks kogu projekti loomine ja seadustamine automatiseeritud. Vahendusasutus märgib, et automatiseerimise tähenduse on toetuse saaja ise oma projekti taotluses sisestanud (projekti taotlus lk 8, otsuse p 2 alapunkt 2; projekti taotlus lk 9, otsuse p 3 alapunkt 2; projekti taotlus lk 9-10, otsuse p 4 alapunkt 2; projekti taotlus lk 16-17, otsuse p 6 alapunktid 1 ja 2), mille all on väga konkreetselt ja üheselt mõista antud, et ühendus luuakse Ehitisregistri ja e-ehituse platvormiga. Projekti taotluses lk 16-17 punktis 2 „Andmete ja süsteemide integreerimine“ on lahti kirjutatud, mida toetuse saaja mõtleb e-ehituse platvormiga liidestamise all (otsuse punkt 6). Seega, toetuse saaja väide, et kuskil ei ole sätestatud, et EHR- integratsioon peab olema realiseeritud, ei vasta tõele. Kuna kõik projekti tegevused ja läbi tegevuste saavutatud tulemused on makse eelduseks, siis sinna hulka kuulub ka tegevus, mis puudutab automatiseerimist (sh integreerimist e-ehituse platvormiga) ja see on üks osa kogu projekti terviktulemusest.

113. Vahendusasutus märkis täiendavalt otsuse punktis 79, et kui taotlust hinnanud eksperdid taotluse hindamisel ja vahendusasutus toetuse taotluse rahuldamise otsuse tegemisel oleksid olnud teadlikud asjaolust, et toetuse saaja ei plaani loodavat rakendust integreerida e-ehitus platvormile, ei oleks taotlust tõenäoliselt rahuldatud või oleks see rahuldatud osaliselt. Vahendusasutus ei nõustu toetuse saajaga, et eeltoodud väide on vastuolus hindamise ja TRO-ga. Vahendusasutus juba mainis otsuse punktides 107-111, et projekti taotluse hindamisel eksperdid hindasid kõigis hindamiskriteeriumites kõiki projekti tegevusi, sh liidestamise ja integreerimisega seonduvat.

Seega, otsuse punktis 79 toodu ei ole pelgalt tagantjärele loodud põhjendus, nagu toetuse saaja väidab.

114. Vahendusasutus kordab, et antud toetus makstakse välja, kui kokkulepitud tingimused on täidetud. See tähendab, et kõik projektis ettenähtud tegevused on tehtud, tulemused saavutatud ja nõuetekohaselt tõendatud. Kui makse aluseks olev mõni tegevus on tegemata, tulemus saavutamata, siis ei saa toetust välja maksta. Käesoleval juhul on toetuse saaja jätnud tegemata lahenduse integreerimise e-ehituse platvormile, mida ka toetuse saaja ise videodemos ütleb. Toetuse saaja teadis riskidest, et projekti ajakava sisse ei pruugi mahtuda lahenduse täielik automatiseerimine, sellele riskile juhtisid tähelepanu ka eksperdid projekti taotluse hindamisel. Samuti oli toetuse saajat teavitatud, et projekti lõpuks peavad olema projekti tegevused läbi viidud taotluse punktis „Tegevused“ kirjeldatu kohaselt. Vastasel juhul jääb toetuse summa täies ulatuses välja maksmata.

115. Lisaks vahendusasutus märgib, et toetuse saaja väitel, et otsuses toodud faktid on moonutatud ja sõnastatud nagu vahendusasutus on seda heaks arvanud, tõest ja tegelikust olukorrast ning normaalsusest on need kaugel, ei ole alust. Käesolevas otsuses on kasutatud toetuse saaja enda poolt sõna-sõnalt kirjutatud ja videodemos öeldut. Kui toetuse saaja mõte oli luua lahendus, mida projekti käigus ei integreerita e-ehituse platvormiga, siis vastavalt sellele oleks tulnud kirjutada ka projekti taotlus, sh pakkumuskutse. Käesoleval juhul on aga toetuse saaja oma taotluses sõnaselgelt öelnud, et lahendus integreeritakse e-ehituse platvormiga (ka oma vaides rõhutas toetuse saaja seda). Nii on sellest arusaanud ka taotlust kaks korda hinnanud eksperdid.

116. Tulenevalt eelpool toodust on vahendusasutus seisukohal, et makse teostamise eeldused ei ole täidetud, st makse aluseks olnud tegevused ei ole täis mahus ellu viidud, TRO-s kokkulepitud tingimused ei ole täidetud ega tõendatud.

VAIDLUSTAMINE

117. Otsuse peale on õigus esitada vaie vahendusasutusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saama (haldusmenetluse seaduse § 75).

(allkirjastatud digitaalselt)

Marge Kõiva
elukestva õppe ja IT-arenduse talituse juhataja
toetuste rakendamise osakonna juhataja ülesannetes

Lisad:

1. RTK menetlus. Küsimused ja vastused (16.01.2026)
2. RTK menetlus. Küsimused ja vastused v2 26.01.2026.
3. Vastuskiri 20.03.2026.

Koostaja: Kairi Puur
506 6131
Kairi.Puur@rtk.ee